

VALTION YDINJÄTEHUOLTORAHASTON VUODEN 2021 TILINPÄÄTÖKSEN VAHVISTAMINEN**Valtion ydinjätehuoltorahasto**

Valtion ydinjätehuoltorahasto (rahasto) perustettiin vuonna 1988 ydinjätehuollon kustannuksiin varautumisen toteuttamista varten. Rahasto on vuoden 2004 alusta lukien lisäksi huolehtinut ydinenergialain (990/1987) 7a luvussa tarkoitetun ydinalan asiantuntemuksen varmistamiseen liittyvien maksujen perimisestä ja näin kerättyjen varojen jakamisesta. Rahaston varat jakautuvat edellä todettujen käyttötarkoituksiensa perusteella kolmeen erilliseen varallisuuteen, joista muodostuvat Varautumisrahasto, Ydinturvallisuustutkimusrahasto ja Ydinjätetutkimusrahasto.

Rahasto on valtion talousarvion ulkopuolinen valtion rahasto, jonka kirjanpidon, maksuliikkeen, muun laskentatoimen ja tilinpäätöksen osalta noudatetaan valtion talousarviosta annettua lakia (423/1988) ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Rahaston tilinpäätös 2021

Valtion ydinjätehuoltorahastosta annetun valtioneuvoston asetuksen (161/2004; rahastoasetus) 4 § 15 kohdan mukaan rahaston johtokunta hyväksyy rahaston tilinpäätöksen, jonka jälkeen työ- ja elinkeinoministeriö voi rahastoasetuksen 10 § 3 momentin mukaan vahvistaa tilinpäätöksen asian oltua valtioneuvoston raha-asiainvalio-kunnan käsittelyssä. Tilinpäätös tulisi vahvistaa siten, että rahaston johtokunta voi vahvistaa jätehuoltovelvollisten ydinjätehuoltomaksut rahastoasetuksen 4 § 1 kohdan mukaisesti helmikuun loppuun mennessä.

Rahastoasetuksen 10 § 2 momentin mukaan rahaston tilinpäätöksen liitteinä ovat Varautumisrahaston, Ydinturvallisuustutkimusrahaston ja Ydinjätetutkimusrahaston erilliset tuotto- ja kululaskelmat, taseet sekä talousarvio-osien vertailut.

Rahaston johtokunta hyväksyi tilinpäätöksen 2.2.2022. Rahaston tilintarkastajat ovat 8.2.2022 puoltaneet tilinpäätöksen vahvistamista johtokunnan esityksen mukaisena.

Valtion ydinjätehuoltorahaston tilikauden 1.1.–31.12.2021 tuottojäämä on 37.536.632,27 euroa ja taseen loppusumma 2.678.898.985,38 euroa.

Varautumisrahaston toiminta***Toiminnan periaatteet***

Jätehuoltovelvolliset täyttävät ydinenergialaissa säädetyn varautumisvelvollisuutensa siten, että he suorittavat vuosittain maaliskuun loppuun mennessä rahaston johtokunnan vahvistaman ydinjätehuoltomaksun Varautumisrahastoon. Lisäksi he luovuttavat maksukyvyttömyytensä varalta valtiolle vakuuksia vuosittain kesäkuun loppuun mennessä niitä ydinjätehuoltokustannuksia varten, joita Varautumisrahastoon kerätyt varat eivät vielä kata. Jätehuoltovelvollisen maksamasta ydinjätehuoltomaksusta ja

sille Varautumisrahaston voitosta tulevasta osuudesta muodostuu kunkin jätehuoltovelvollisen rahasto-osuus. Rahasto-osuutta vähentävät jätehuoltovelvolliselle Varautumisrahastosta palautetut ylijäämät. Varautumisrahaston tilikauden voitolla hyvitetään jätehuoltovelvollisten rahasto-osuuksia samassa suhteessa kuin rahasto-osuudet ovat olleet Varautumisrahaston varoina.

Jätehuoltovelvollisella tai sen osakkeenomistajalla on ydinenergialain 52 a §:n mukaan oikeus lainata Varautumisrahastosta enintään 60 prosenttia siitä määrästä, joka saadaan vähentämällä asianomaiselle jätehuoltovelvolliselle vahvistetusta rahastotavoitteesta jätehuoltovelvollisen osuus rahaston hallinnosta ja pääoman hoidosta kalenterivuoden aikana arvion mukaan aiheutuvat kustannukset. Jos seuraavalle kolmelle vuodelle vahvistetut rahastotavoitteet poikkeavat määrältään toisistaan, käytetään määrältään pienintä rahastotavoitetta.

Vähintään 20 prosenttia rahaston siitä varallisuudesta, joka saadaan laskemalla yhteen jätehuoltovelvollisten rahastotavoitteet sekä vähentämällä tästä summasta rahaston hallinnosta ja pääoman hoidosta kalenterivuoden aikana arvion mukaan aiheutuvat kustannukset, on valtion käytettävissä ja voidaan sijoittaa Suomen valtion velkasitoumuksiin tai valtion talousarviossa siirtää rahastosta määrääjäksi valtiovarastoon.

Jos varoja on siirretty valtiovarastoon, on talousarvioon vuosittain otettava määräraha rahastolle kyseisenä vuonna takaisin siirrettävien varojen palauttamisesta ja jätehuoltovelvollisten lainastaan maksamaa korkoa vastaavan korvauksen maksamiseen rahastolle. Lainan korko sidotaan markkinoilla yleisesti noteerattavaan viitekorkoon. Rahaston pääoman arvon säilymisen ja tuoton turvaamisen niin vaatiessa sovellettavaan viitekorkoon lisätään erityinen korkomarginaali.

Toiminta vuonna 2021

Kertomusvuoden aikana ydinenergialain tarkoittamia jätehuoltovelvollisia, joilla on ydinenergialain 43 §:n mukaisesti vahvistettu vastuumäärä, olivat Fortum Power and Heat Oy (FPH), Teollisuuden Voima Oyj (TVO) ja Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy.

Työ- ja elinkeinoministeriön vahvistettua jätehuoltovelvollisten rahastotavoitteet vuodelle 2021, Fortum Power and Heat Oy:n osalta 1168 milj. euroa, TVO:n osalta 1450,6 milj. euroa ja Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n osalta 18,960 milj. euroa, vahvisti rahasto Fortum Power and Heat Oy:n jätehuoltomaksuksi noin 26,8 milj. euroa. TVO:n ja VTT:n jätehuoltovelvollisten rahasto-osuudet olivat suurempia kuin vahvistetut rahastotavoitteet, joten rahasto palauttaa jätehuoltovelvollisille rahasto-osuuden ja rahastotavoitteen välisen erotuksen eli ylijäämän seuraavasti: TVO:n osalta noin 28,7 milj. euroa ja VTT:n osalta noin 4,1 milj. euroa.

Eräntyneet pääomat, korot ja korvaukset sekä ydinjätehuoltomaksut suoritettiin asianmukaisesti. Fortum Oyj:n ilmoitettua käyttävänsä lainausoikeuttaan Fortum Power and Heat Oy:n osakkeenomistajana ja TVO:n ilmoitettua käyttävänsä lainausoikeuttaan osittain ja rahaston hyväksytyä tarjotut turvaavat vakuudet takaisinlainattiin TVO:lle 711,27 milj. euroa ja Fortum Oyj:lle 876 milj. euroa.

Varautumisrahastosta annettavan lainan korko on ydinenergialain 52 a §:n 4 momentin mukaan sidottava markkinoilla yleisesti noteerattavaan viitekorkoon. Valtion ydinjätehuoltorahaston varoista annettavien lainojen yleisiä ehtoja koskevalla valtioneuvoston asetuksella (83/2010) on määrätty, että edellä mainittu korko on kahdenkymmentä kuukauden Euribor-korko. 1.4.2014 lähtien korkoon on lisätty 0,5 prosenttiyksikköä. 28.2.2017 lähtien korko on kahdenkymmentä kuukauden Euribor-korko, kuitenkin aina vähintään 0 prosenttia, lisättynä 0,5 prosenttiyksikköllä. Korko tarkistetaan vuosittain.

Valtio ei käyttänyt lainausoikeuttaan vuonna 2021.

Toimintavuoden aikana kertyneet sijoitustoiminnan pääoman palautukset ja tuotot on sijoitettu Valtiokonttorin sijoituspalveluihin. Valtiokonttori noudattaa rahaston varojen sijoittamisessa rahaston johtokunnan linjaamaa maltillista sijoituspolitiikkaa, joka on johdettu ydinenergialain 52 §:stä, jonka mukaan rahaston käyttämättä jääneet varat on sijoitettava turvaavia vakuuksia vastaan muulla parhaan mahdollisen tuoton antavalla tavalla. Toimintavuoden aikana kertyneet sijoitustoiminnan pääoman palautukset käytettiin ylijäämän palauttamiseen ja lainaustoimintaan. Sijoitustoiminnan korkotuotto sijoitettiin edelleen Valtiokonttorin sijoituspalveluihin nojautuen valtion tai muun julkisyhteisön liikkeelle laskemiin tai takaamiin sijoitusinstrumentteihin. Tämän mukaisesti varoja sijoitettiin valtion sarjaobligatioihin. Sijoitukset toteutettiin markkinatilanteen mukaisesti vaiheistettuna siten, että edullisinta sijoitusajankohtaa odottaessa varoja oli tarvittaessa talletuksina rahamarkkinoilla.

Varautumisrahaston hallintokulut tilikaudella olivat 242.940 euroa.

Rahaston johtokunta esittää Varautumisrahaston tilivuoden voittoa 38.285.535,84 euroa siirrettäväksi ydinenergialain mukaisesti jätehuoltovelvollisten rahasto-osuuk-sien lisäykseksi kyseisen kalenterivuoden rahasto-osuuksien mukaisessa suhteessa.

Ydinturvallisuustutkimusrahaston toiminta 2021

Ydinenergialain 7 a luvussa tarkoitetut yhteisöt, jotka ovat velvollisia suorittamaan maksuja Ydinturvallisuustutkimusrahastolle, ovat Fennovoima Oy, Fortum Power and Heat Oy ja Teollisuuden Voima Oyj. Ydinturvallisuustutkimusrahastoon suoritettiin vuonna 2021 yhteensä 6.052.800 euroa.

Ydinturvallisuustutkimusrahasto jakoi vuonna 2021 ydinturvallisuuteen liittyville tutkimushankkeille kansallisen SAFIR2022-tutkimusohjelman puitteissa 6.195.200 euroa. Tutkimusohjelman hallintohankkeelle myönnettiin 405.100 euroa.

Ydinturvallisuustutkimusrahaston hallintokulut olivat 27.411 euroa.

Ydinturvallisuustutkimusrahaston tilikauden tuottojäämä oli 556.845,88 euroa. Tuottojäämä lisätään Ydinturvallisuustutkimusrahaston pääomaan.

Ydinjätetutkimusrahaston toiminta 2021

Ydinenergialain 7 a luvussa tarkoitetut yhteisöt, jotka ovat velvollisia suorittamaan maksuja Ydinjätetutkimusrahastolle, ovat Fortum Power and Heat Oy, Teollisuuden

Voima Oyj ja Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy. Ydinjätetutkimusrahaan suoritettiin vuonna 2021 yhteensä 2.677.060,00 euroa.

Ydinjätetutkimusraha jakoi vuonna 2021 ydinjätehuoltoon liittyville KYT-tutkimushankkeille 2.719.435,00 euroa. Tutkimusohjelman hallintohankkeelle myönnettiin 127.435 euroa.

Ydinjätetutkimusrahan hallintokulut olivat 27.411 euroa.

Ydinjätetutkimusrahan tilikauden tuottojäämä oli 192.057,72 euroa. Tuottojäämä lisätään Ydinjätetutkimusrahan pääomaan.